

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Œcumenica Cathedræ Apostolicæ Avthoritas

Reding, Augustin

[Ort nicht ermittelt], Anno M.DC.LXXXIX.

§. IV. An Pontificiæ authoritas supra Reges, aliquando Ecclesiæ necessitate exigente, etiam deponendes, sententia meritò arguatur Novitatis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38717

qui reflexione ad Ecclesiasticam auctoritatem habitâ, idem Concilium in proximè subsequenti- bus, pronuntiavit anathematis sententiam adversus Reges tyrannicè ac crudeliter se gerentes: claro adèò argumento, nihil equidem potestatis esse subditis adversus Regis tyrannidem castigandam, bene tamen Ecclesiasticæ auctoritati esse coercitivam erga tales virgâ: quæ in Papâ vel etiam Concilio Oecumenico ad quodcumque super terris Morale seu solvendum, seu ligandum, à Christo protenditur.

46. Quando igitur Ellicsius pro quarto disquirat, cur Pontifex non insurrexerit in Julianum Apostatam, vel Constantium, Valentem, alioque Artanos Imperatores, sive etiam Reges Gothos in Italiâ regnantes, Ecclesiæque bona invadentes, deponendos? Ad hæc oim jam respondebat Divus Thomas *alibi* allegatus, illorum temporum status non permisisse, ut Summi Pontifices vel per se, vel per cuiusvis alterius Regis subsidia, exerent gladium suæ Apostolicæ auctoritatis, quandoque etiam spirituales, multò verò minùs materiales. Summi namque Pontificatus potestas per Christi institutionem ita est constituta, ut ejus ulus non sit nisi ad ædificationem, non autem ad fatalem, à Regibus, seu Imperatoribus illis acriùs concitandis *Moraliter* certò futuram, Ecclesiæ destructionem. Et hinc gladius Ecclesiasticarû clavium intrâ Papæ vaginam meritò tenebatur tunc reconditus, nec nisi patientiæ armis, uti Patres ab Ellicsio adducti ferunt, usus fuerat, quousque benigniora succedebant tempora, quibus Summi Pontifices Ecclesiæ sanctæ propè conculsatæ infestationibus, cum boni effectûs majori securitate occurrere valebant, uti Deus nonnihil posterioribus temporibus concesserat; Childerico Franciæ Rege Pontificæ auctoritatis interventu, velut *inferius* ostendetur, in ordinem redactò, & in ejusdem Solum Regium evescò Pipino, Caroloque postea Magno in Italiâ arma sua inferente, indeque per Papam asserto Patricio Romanorum, inò ad ipsam Imperatoriam dignitatem evescò, cum Imperij Occidentalis à Græcis per Papæ supremam potestatem in Francos translatione. Quæ omnia, uti longè anteriora sunt temporibus Gregorij VII. Sic in apertum protulit Ellicsij ineptia disquirentis; *An quispiam Pontificum ante Gregorium VII. sibi in temporalia Regum auctoritatem asseruerit?* Quanquam hæc ipsissima Pontificum auctoritas super Regiam potestatem non in se ipsâ *Formaliter* spectatam, nec in ejusdem Jur quâ temporalia, sed quâ *moralitate* in regnum Cælorum ordinabili, atque adèò spiritualitate quâpiam superestita, suam solvendi potestatem protendendo, ac Jurisjurandi etiam solennem Regibus facti relaxationem in subditis faciendo, non ea, quæ Juris Divini sunt, sed horum subtratum *Materiale* solverit; uti *antecedenter* expositum cernere licet.

* * *

An Pontificæ auctoritatis supra Reges, aliquando Ecclesiæ necessitate exigente, etiam deponendos, sententia meritò arguatur Novitatis.

37. Ellicsius equidem in suo quarto Paragrapho nititur, vim facere ex hoc, quòd Principibus in rebus Civilibus & temporalibus omnes subiecti sint. At isti effato discutiendo aptior locus reservatur in examinatione tertij per Clerum Gallicanum constituti articuli; ubi proinde studiosè expendemus illationem qualemcumque hinc fortassis intentatam de potestatis Pontificæ supra Reges protensione re- fcllendâ. Quare, quem Ellicsius ultimum & quintum posuit Paragraphum, eidem hîc quartum locum assigno.

ARGUMENTUM I.

38. Ellicsius præsentis cap. 2. §. ultimo argumẽtatur 1. Pontificæ super Regibus deponendis potestatis sententia præcis inaudita sæculis, ubi primùm decimo Ecclesiæ sæculo in lucem prodijt, omnes novitate suâ perculit; uti testantur Otho Frisingensis in *fragmento fasciculi rerum sciendarum, & Chronic. 6. cap. 35.* Benno Cardinalis, Imperatoris Henrici IV. contra Papam Gregorium VII. partes secutus in 1. & 2. libro de Hildebrandi vitâ, Episcopi insuper & Clerici, quorum nomine conscripta fuit Apologia pro Henrico apud Adventinum *Annalium Bojorum lib. 5. fol. 179.* Waltramus Anno 1097. *Apologiæ pro Henrico lib. 2. cap. 14.* Sigebertus Abbas Gemblacensis in *Epist. Anno 1103. scriptâ.* Olbertus Leodiensis Episcopus in *Epistola de vitâ & obitu Henrici IV. Anno 1106. scriptâ.* Eberhardus Archiepiscopus in *oratione de Hildebrandi Antichristiano Imperio in Comitibus Ratisponensibus sub Friderico II. recitatâ.* Helmodus *Chronici Sclavonici author cap. 29.* & Albertus Stadenensis *ad annum 1080. referentes Rudolphi Sueviæ Ducis in Henrici IV. locum suffecti ultima verba.* Joannes Trithemius in *Chronico ad annum 1106.* Onufrius Panvinius in *vitâ Gregorij VII.* Nicolaus Trevirensis 1. *contra Imper. sententiam Gregorij VII.* obstupendam vocitans novitatis abusionem, ac inauditum Decretum. Venericus Vercellensis *lib. de conservandâ Ecclesiæ unitate.* Leodienses *ad Pascha- lem II.* Gotofredus Viterbiensis, item *author Chronicor. ætatis 6.* Cuspinianus in *Henrico IV.* Guilielmus Molmeburienensis *lib. 3.* Anonymus *Author Apolog. pro Henrico edita ab Vrsitio.* His annumeratur Lambertus Schafnaburgensis, ac si dixisset, Henricum, postquam iniquas pacis conditiones cum Gregorio VII. iniisset, omnibus odio, & execrationi fuisse.

39. Ad horum universonum sententiam magis firmandam ab Ellicsio reproducitur Gregorius Magnus in præcitâ epistola ad Sabianum scribens: *In mortem cujuslibet hominis formidare se miscere.* Huc reduci potest, quod idem Ellicsius proximè præcedenti §. 4. in fine, adfert de Gregorio Magno. Nempe cum iste Pontifex accepisset

accepisset à Mauritio Imperatore mandatum de promulgandâ quâdam lege, quâ vetitum erat, militibus in Monasterijs monasticam vitam profiteri, eam, licet injustam existimaret, & Ecclesiæ libertati contrariam, Imperatoris tamen mandato parendo, promulgasse, etiam antequam Imperatori significaret suam sententiam. *Ex lib. 2. Epist. 62. & Epist. 64. ad Theodorum Medicum Imperatoris.*

Responsio, ac retorsio hujus argumenti refutatoria.

40. **E**Xordiando à Gregorio Magno, circa ejsdem ad Mauritium Imperatorem epistolam 62. lib. 2. exaratam, imprimis venit annotandum, quod ibi expressè scribat, *se in eâ neque ut Episcopum, neque ut servum jure Republicæ, sed jure privato loqui.* Dum ibidem igitur profitetur, se inspecto jure privato, & abstrahendo à jure seu Episcopi, seu Republicæ, tanquam subiectum iustioni, legem Imperatoris, quantumvis eam iniquam agnovisset, per diversarum partem transmitti fecisse, nunquid Apostolicæ autoritatis suæ immemor fuerat? Nequaquam, liquidem, Baronio ad Annum 593. sub finem pag. 47. ex ejsdem S. Viri lib. 7. epist. 2. indic. 1. probante, ipse non fuerit Edicti illius iniquissimi contra jura Ecclesiastica sanciti promulgator, sed potius corrector, emendator & censor, maximumque adeo in his ediderit specimen Sacerdotalis vigoris, Pontificiæ autoritatis, & super Imperium potestatis, dum accedens censor & arbiter constitutionis Imperatoris, & ad sacram (quam vocabant) tabulam, admovens stylum, edicti illius quædam expunxit, quædam addidit, augens ac minuens pro arbitrio, ut ad rectam Catholicæ Ecclesiæ normam & disciplinam aptaret, nihilque in eo, quod Ecclesiasticæ officeret libertati, & sacris Canonibus contradiceret, prætermittens intactum, posteris egregium relinquens exemplum, quidquid leges lanciendo, delirant Imperatores ac Reges, à Romanæ Ecclesiæ Pontificibus esse protinus emendandum & corrigendum: sicque ab ipsis favendum eorum votis, ut eos errantes cum mansuetudine corrigant, & Pontificiâ potestate, quod perperam factum nõrunt, Apostolicâ censurâ castigent, seque exhibeant eorum Magistros, Doctores, & Correctores, juxta illud Divinum Hieremiæ 1. exaratum Oraculum, quod non huic tantum Prophetæ pronunciatum, sed omnibus, qui pro Deo ad populum Divinâ legatione funguntur: *Constitui te hodie super gentes & regna, ut evellas, & destruas, & disperdas, & dissipes, & adifices, & plantes.* Quando proinde idem Pontifex in Epist. non 64. sed 63. indic. 11. scribebat ad dicti Imperatoris Medicum, fecisse Deum, ut Imperator non solum militibus, sed etiam Sacerdotibus dominaretur, num aliâ, quam permissionis voluntate Divinâ hoc factum, ijs verbis innuere voluit Gregorius, qui Deum subiecisse tradit Sacerdotes Mauritio Imperatori, ut olim eosdem subjecerat persecutoribus Neroni, atque Diocletiano, quos in eos etiam gladio agere permisit? Uti ex ip-

somet Gregorio in Psal. Penitent. 4. liquet, ibidem ulterius conquerente: Diabolum adversus Ecclesiam concitasse Regiam quoque potestatem, dum nulla tamen finat ratio, ut inter Reges habeatur, qui destruit potius, quam regat, Imperium.

41. Quod porro ex ejsdem Gregorij Magni ad Sabrianum Diaconum epistolâ proferebatur, quod formidasset, se miscere in mortem cujuslibet hominis. Id in responsione ad proximè præcedens argumentum jam habetur discussum, quod nempe Summo Pontifici nullum jus sit in vitam humanam, imò in quamvis rem terrenam quoad Esse Physicum spectatam, sed super Moralitate duntaxat, quâ in Regnum cælorum ordinabili. Sub quo proinde moralitatis ordine, ipsissimus ille Pontifex adversus Donatistas excitat Exarchum Gennadium lib. 1. epist. 72. ita scribens ad eundem: *Sicut excellentiam Vestram hostilibus bellis in hac vitâ Dominus victoriarum fecit luce fulgere, ita oportet, etiam inimicis Ecclesiæ ejus, omnivivacitate mentis & corporis obviare, &c. comprimendo eorum conatus &c.* Quantumvis ergo Gregorius formidaret, in cujuscumque mortem se immicere, minimè tamen horrebat, gladium etiam materiale, advertit sanctæ Ecclesiæ hostes, autoritatis suæ Pontificiæ nutu & Imperio, a Regibus & Imperatoribus exercendum, concitare.

42. Hinc pro secundo gradum faciendo ad Gregorium VII. comperimus hunc Pontificem ab Elieio notatum gravi censurâ, ac si rem novam, & à seculis manditam patrasset, excommunicando, ac deiciendo Henricum IV. Imperatorem. Verum vel ex hoc, quod notâ eâ seu Eliesij, seu Authorum ab iplo allegatorum censurâ, videatur in dubium trahi Pontificiæ potestatis ad excommunicandum Imperatorem autoritas, jam in apertum prodit spiritus, Reges vel exterminans à confortio Christiana fraternitatis, vel contra apertam Christi vocem Matthæi 18. exaratam, pernegans erga Reges Christianos coercitivam Ecclesiæ virgam, adversus quosque peccantes fratres exercendam. Quo tamen relictò in medio, plerique ab Eliesio adducti Authores proprijs suis verbis protunt, quod iniquas Henrici IV. adversus Pontificem Maximum ad ejsdem ulque exauthorationem in Comitij Wormatiensibus, sese esterentis partes tenuerint, nec quidquam ergo attendendi. Sunt equidem nonnulli ex authoribus ab eodem Eliesio adducti, qui, uti sequenti capite, sexto §. videbitur, inter Collaudatores Gregorij VII. numerantur, nec nisi historicè referunt, nullum antehac Imperatorem à Summis Pontificibus, vel excommunicatum, vel depositum fuisse. Sed dum Ecclesiæ sanctæ necessitas in Occidentis Imperatoribus tale quid neque exposcebat, neque permittebat, num propterea ex hoc non usu, Pontificiæ autoritati denegare fas est, tale quid adversus Ecclesiæ sanctæ rebelles Reges statuendi, potestatem? Ipsamet anteriora seu Childerici Francorum Regis, seu Leonis Maurici ab Imperio Occidentali remotio, unâ cum alijs adducta, & inserius firmanda exempla probant

bant jam antiquiorem in Pontificatu Romano auctoritatem super Regibus ac Imperatoribus. ad eorum usque exaurationem procedere pravalentem. Neque credere fas est, centum & decem Episcopos, quorum consilio Gregorius VII. adversus Henricum excommunicationis & exaurationis sententiam protulit, tantam auctoritatem sibi arrogatos fuisse, nisi eam ab ipsomet Christo in sui Vicario Summo Pontifice fundatam nossent; prout ipsamet Bulla Apostolica desuper edita, hujus potestatis rationem reducit in Claves Ecclesie, Beato Petro commissas, universisque manifestum reddit, quam gravibus de causis ad id urserit Henrici impietas, Ecclesieque vicissim publicae necessitas.

ARGUMENTUM II.

- 43) **Elliesij.** *cit. §. ultimo* argumentatur 2. In Religione id omne verum est, quod prius est, fuitque ab initio: illud verò fallum ac erroneum est, quod aliquando ignotum fuit, ac postea inventum: nobis enim nihil ex nostro ingenio indulgere licet, aut sequi, quod ab alijs fuerit inventum: sed oportet, nos ijs tantam fidem adhibere, quae à Christo, vel Apostolis ad nos usque per traditionem manarunt. At primus super Regibus ad eorum usque exaurationem potestatis Pontificiae Patens fuit Gregorius VII. Romanus Pontifex: ante hunc enim inaudita (uti Authores *superius citati* testantur) fuit ea opinio.

Responsio ac retorsio hujus argumenti refutatoria.

- 44) **Quomodo** in primis oportet, id, quod verum est, à Christo, mediantibus etiam Apostolis ad nos usque per traditionem mansisse? An in ipsismet etiam per Oecumenica Concilia longè posteriùs definitis Dogmaticis conclusionibus, vel potiùs in suis principijs, Verbo Dei ab Apostolis ad nos usque propagato traditis, atque à Spiritu sancto per Oecumenicorum Conciliorum, seu auctoritatis Oecumenicae definitiones ad certa seu fidei Dogmata, seu morum Decreta sancienda auctoritative applicatis? Nisi hoc posteriùs, mi Elliesij, elegeris, sed priori illi membro immobiliter insisterè malueris, reus eris quorumcunque fidei Dogmatum, quae priùs ignota erant populo Christiano, quam fuissent ab Ecclesia super fidei Candelabrum decilorie exposita. At verò *ex antecedentibus* constat, Verbo Divino expressè tradita esse ea Oecumenica in Ecclesia potestatis principia, ut per sanctiones Canonicas, & Conciliares quoque definitiones fuerit inde conclusum, Ecclesie, ejusque auctoritati Oecumenicae, potestatem esse erga Reges Christianos, ipsorum adversus Ecclesiam pertinaci protervia ita exigente, ad excommunicationis, tandemque exaurationis sententiam procedendi. Quà ratione igitur hoc, quod in primavis per Christum traditis fidei principijs fundatum, in Ecclesia sancta, etiam ante Gregotij VII.

tempora, in vi Clavium à Christo Ecclesiae, ejusque Capiti Petro, ac hujus proinde successori traditarum fuit exercitum, & à Concilijs Oecumenicis, Pontificibusque Maximis ex Divinis per Christum prolatis oraculis auctoritative deductum, Novitatis à verà Religione alienae, coarguere permittit Religio?

Caput V.

In quo eliduntur exceptiones Elliesij, quas opponit auctoritatibus & rationibus Theologicis pro Pontificia supra Reges auctoritate asserri solitis.

In hoc capite eum tenebo ordinem, ut sub ipsismet Elliesij verbis, sim in primis producturus argumentum in favorem Pontificiae supra Reges potestatis adduci consuetum, postea subjuncturus Elliesij adversus tale argumentum exceptiones, ac demum exceptionum hujusmodi confutationem subnecturus.

§. I.

Quantum momenti sit in Veteris Testamenti sacris Litteris, ad probandam Summi in Novo Testamento Sacerdotij supra Reges auctoritatem.

ARGUMENTUM I.

Ex Veteri Testamento petitum ab exemplo Oziae Regis.

Hic enim Rex leprâ Divinitus percussus, Sacerdotum judicio separatus est à cœtu populi: unde Bellarminus sic argumentatur: Si ob lepram corporalem poterat Sacerdos olim Regem judicare, & Regno privare, quare id non poterit Novae Legis Sacerdos nunc ob lepram spiritualem, id est, propter hæresim?

Exceptio Elliesij.

Excipit ergo Elliesij I. Non esse idem judicium ferendum de leprâ spirituali, ac de corporali, quippe corporalis lepra in Veteri Testamento hominem privabat omni prorsus aliorum commercio, & societate tam in Civilibus, quam in cæteris. At verò lepram spiritualem peccati, vel hæreseos, hominem tantum privare bonis spiritualibus, sicque ad eodè argumentum rectè procedere: *Lepra corporalis privabat hominem commercio civili, ergo lepra spiritualis privat hominem communionem spiritualem.*

2. Oziam leprâ Divinitus percussum, eodè quod incensum adolere vellet super altare Thymiamatis, à Sacerdotibus declaratum esse immundum, & templo expulsam, at Regno minimè privatum; veluti constat ex 2. Paralipom. cap. 26. Id enim tantum dicere Scripturam, *Sacerdotes videntes lepram in fronte ejus, eum festinatè de templo expulisse, ob lepram scilicet, non ob peccatum; quare nihil gravius in eum statui potuisse, quam quod in leprosos omnes per Sacerdotem statui; Deus*

A 2

jussit,